

Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine

Parlament Federacije
Bosne i Hercegovine

Narodna skupština
Republike Srpske

Skupština Brčko Distrikta
Bosne i Hercegovine

1

Bilten o evropskim integracijama parlamenta u Bosni i Hercegovini

Uloga bh. parlamenata u procesu integriranja u EU

Obilježene dvije godine od stupanja na snagu SSP-a

Održana dva sastanka Parlamentarnog foruma za evropske integracije

U završnoj fazi provođenje Twinning light projekta u parlamentima u BiH

Ovaj projekat finansira Evropska unija.

Zajednička publikacija parlamenata u Bosni i Hercegovini o evropskim integracijama

Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine
Trg BiH 1
71 000 Sarajevo
www.parlament.ba

Narodna skupština
Republike Srpske
Vuka Karadžića 2
78 000 Banja Luka
www.narodnaskupstinars.net

Parlament Federacije
Bosne i Hercegovine
Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
www.parlamentfbih.gov.ba

Skupština Brčko Distrikta
Bosne i Hercegovine
Mladena Maglova 2
76 100 Brčko
www.skupstinabd.ba

Uređivački odbor:

Nevenka Savić
Parlamentarna skupština BiH
e-mail: nevenka.savic@parlament.ba

Lejla Tafro-Sefić
Parlamentarna skupština BiH
e-mail: lejla.tafro@parlament.ba

Elvira Habota
Parlament Federacije BiH
e-mail: elvira.habota@parlamentfbih.gov.ba

Tatjana Lazić
Parlament Federacije BiH
e-mail: tana_lazic@yahoo.com

Andrijana Marjanović
Narodna skupština Republike Srpske
e-mail: andrijana.marjanovic@narodnaskupstinars.net

Miroslav Filipović
Narodna skupština Republike Srpske
e-mail: miroslav.filipovic@narodnaskupstinars.net

Cvijeta Kovačević
Skupština Brčko Distrikta BiH
e-mail: cvijetak@skupstinabd.ba

Lektori:

Lejla Nuhodžić
Tamara Čapelj
Aleksandra Aginčić

Design/DTP:

Željka Omeragić

Broj: 1/2017

Štampanje ove publikacije podržala je Evropska unija u okviru realizacije Twinning light projekta "Podrška administrativnim strukturama za poslove integracija u EU parlamenata u Bosni i Hercegovini" koji provodi Narodna skupština Mađarske. Za sadržaj ove publikacije odgovorni su parlamenti u BiH i ona nužno ne odražava stavove Evropske unije.

Poštovana/i,

Zadovoljstvo nam je da Vam predstavimo prvi broj Biltena o evropskim integracijama parlamenata u Bosni i Hercegovini. Imajući u vidu sve značajniju ulogu koju će parlamenti u Bosni i Hercegovini i njihova radna tijela imati u daljnjim fazama procesa evropskih integracija, te da je informiranje jedan od osnovnih zadataka parlamenata u procesu pridruživanja države Evropskoj uniji, pokrenut je zajednički bilten o evropskim integracijama Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodne skupštine Republike Srpske i Skupštine Brčko Distrikta BiH. Namjera nam je da na jednom mjestu obuhvatimo sve značajnije aktivnosti koje bh. parlamenti provode u procesu evropskih integracija. Također ćemo se truditi da Vam putem Biltena približimo teme i procese koji imaju aktuelni značaj za Bosnu i Hercegovinu, kao i značenje važnijih pojmova Evropske unije.

Bilten će izlaziti četiri puta godišnje i obuhvatati aktivnosti za tromjesečni period, sa izuzetkom prvog broja koji će obuhvatiti aktivnosti od početka ove godine do 1. decembra.

Nadamo se da će Bilten o evropskim integracijama parlamenata u Bosni i Hercegovini biti koristan izvor informacija kako članovima i osoblju parlamenata tako i široj bosanskohercegovačkoj javnosti.

Uređivački odbor

SADRŽAJ:

Uloga bh. parlamenata u procesu integriranja u Evropsku uniju	4
Zaključci Vijeća Evropske unije o Bosni i Hercegovini	6
Obilježene dvije godine od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH i EU	8
Delegacija BiH učestvovala na konferenciji predsjednika parlamenata država Zapadnog Balkana u Mađarskoj	9
Održana dva sastanka Parlamentarnog foruma za evropske integracije	10
U završnoj fazi provođenje Twinning light projekta u parlamentima u BiH	12
Aktivnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine	14
Aktivnosti Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	15
Aktivnosti Narodne skupštine Republike Srpske	16
Aktivnosti Skupštine Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	17
Najava događaja u vezi s EU u narednom tromjesečju	18
Leksikon termina EU	19

Uloga bh. parlamenata u procesu integriranja u Evropsku uniju

U toku procesa pridruživanja jedne države Evropskoj uniji parlamenti moraju obavljati zadatke u pet osnovnih oblasti: ustavna pitanja, usklađivanje ili transponiranje zakonodavstva, nadzor (praćenje/kontrola), interparlamentarna saradnja i informiranje. Zbog složenog ustavnog uređenja Bosne i Hercegovine, parlamenti u našoj zemlji treba da obavljaju i funkciju koordinacije i saradnje.

Nema sumnje da je najsloženiji i najzahtjevniji segment u čitavom procesu - segment usklađivanja zakonodavstva s odredbama *acquisa*. Praktično, proces usklađivanja nikada se ne završava zbog toga što se *acquis* stalno razvija, prateći rast, razvoj i nove zahtjeve Evropske unije. Proces evropskih integracija u kome se Bosna i Hercegovina trenutno nalazi sa aspekta usklađivanja zakonodavstva zahtijeva usaglašeno djelovanje svih nivoa vlasti, pri čemu parlamenti imaju posebnu ulogu.

U ovoj fazi procesa integracije u EU izvršna vlast je ključni akter. Naime, odbor i pododbori za stabilizaciju i pridruživanje, koje čine predstavnici izvršne vlasti, bave se svim tehničkim, stručnim i operativnim pitanjima. Osim toga, cjelokupan postupak usklađivanja zakonodavstva, sa izuzetkom njegove posljednje faze, a to je razmatranje i usvajanje u parlamentarnoj proceduri, vodi izvršna vlast. Pa ipak, uloga parlamenata u ovom procesu je nezaobilazna. Ona se ogleda u samoj prirodi višestranačke parlamentarne demokratije u kojoj je parlament taj koji kontrolira vladu.

Dakle, jezikom Evropske unije rečeno, glavna uloga parlamenata je nadzor nad radom izvršne vlasti. S obzirom na to da je Bosna i Hercegovina pristupanje Evropskoj uniji utvrdila kao prioritet, to znači da parlament mora igrati važnu ulogu u praćenju cjelokupnog procesa integracija. Iako budući pregovori s Unijom također spadaju u nadležnost izvršne vlasti, platforma koja se zastupa u pregovorima treba da počiva na podršci parlamenta. Zato je bitno da se prije i nakon svake runde važnih pregovora konsultira parlament i da se njegov stav uvaži.

Parlament i njegove službe ne mogu zamijeniti izvršnu vlast, niti treba da se takmiče sa svim njenim ministarstvima, službama i agencijama, a posebno ne u obavljanju najzahtjevnijeg posla, a to je izrada zakonodavnih akata usklađenih sa zakonodavstvom Evropske unije, odnosno *acquisem*. Ključni zadatak domaćih parlamenata u pretpristupnom periodu jeste politička kontrola procesa evropskih integracija i kasnijeg pristupanja Evropskoj uniji.

Saradnja sa izvršnom vlasti treba da se zasniva na općim demokratskim principima, što znači da izvršna vlast odgovara zakonodavnoj, te je zato treba redovno informirati o svim elementima procesa integracija (kao što su prioriteta u oblasti usklađivanja zakonodavstva, pregovori s institucijama Evropske unije, razvoj trgovinskih odnosa, instrumenti pretpristupne pomoći EU). S druge strane, aktivnosti izvršne vlasti treba da budu usmjerene prvenstveno na pridobivanje najšire parlamentarne podrške.

Uloga parlamenta, kao što je već rečeno, nezamjenjiva je u velikom dijelu aktivnosti u oblasti usklađivanja zakonodavstva. Imajući u vidu da proces usklađivanja zakonodavstva ne znači samo transpoziciju *acquisa* u pravni sistem Bosne i Hercegovine, već i njegovo kasnije dosljedno provođenje, zadatak parlamenta je da osigura demokratski legitimitet i političku kontrolu. Ako se ima u vidu broj pravnih propisa Evropske unije (više desetina hiljada) koje treba pretočiti u različite pravne propise u Bosni i Hercegovini, onda je jasno da se radi i o obimnom poslu,

jer parlamenti usvajaju većinu usklađenih pravnih propisa, uzimajući u obzir domaći pravni poredak, potrebe stanovništva i privrede kao i preuzete međunarodne obaveze.

Osim kroz proces usklađivanja zakonodavstva i parlamentarni nadzor, demokratski angažman domaćih parlamenata može se ostvariti kroz komisije/odbore za evropske integracije na domaćem planu ili kroz učešće u radu Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Napredovanjem u procesu integracije bit će otvoreni i drugi modaliteti saradnje na bilateralnom ili multilateralnom planu: konferencija predsjedavajućih parlamenata; konferencija odborâ za evropske poslove parlamenata članica Evropske unije; sastanci specijalnih odbora; zajednički parlamentarni sastanci i zajedničke parlamentarne konferencije Evropskog parlamenta i drugi. Ovo je dobar primjer kako parlamenti imaju mogućnost da u okviru međunarodne i međuparlamentarne saradnje ojačaju proces integriranja. Parlamenti u pravilu održavaju bliske odnose s Evropskim parlamentom, a ostvaruju i redovne kontakte sa ostalim institucijama EU.

Parlament ima važnu ulogu u informiranju javnosti i podizanju svijesti o procesu integracije u Evropsku uniju. To se, prije svega, postiže otvorenosću i transparentnošću parlamentarnog djelovanja, bilo putem tradicionalnih parlamentarnih instrumenata ili posebnih programa. Neki od takvih instrumenata uključuju poslanička/delegatska pitanja ili političke diskusije u potpunosti posvećene pitanjima evropskih integracija, ili povremene tematske sjednice koje organiziraju stalne komisije. Dalje, moguće je inicirati komunikacijske i promotivne aktivnosti usmjerene prema široj javnosti, kao što su: konferencije posvećene aktuelnim temama iz procesa integriranja, publikacije, veb-stranice, promotivni događaji itd. Parlament treba raditi na stvaranju mreže organizacija civilnog društva s kojima će kontinuirano saradivati u procesu integriranja, što će za krajnji ishod imati veći legitimitet, efikasnost i transparentnost procesa. Sve stalne komisije trebalo bi da sačine listu relevantnih nevladinih organizacija aktivnih u njihovim oblastima djelovanja. Nevladine organizacije mogu biti pozvane na sjednice stalnih komisija kada se razmatraju važni zakonodavni akti ili kada se zauzimaju opći politički stavovi. U ovu svrhu, može se uspostaviti neka vrsta registra nevladinih organizacija. Mogu se organizirati i javne rasprave uz učešće predstavnika nevladinog sektora.

Potrebno je da parlamenti u BiH razmjenjuju informacije i da međusobno zajednički razmatraju obaveze u skladu sa ustavnim nadležnostima. Kako bi odgovorili toj potrebi za koordinacijom i saradnjom, rukovodstva Parlamentarne skupštine BiH, Parlamenta Federacije BiH, Narodne skupštine Republike Srpske, Skupštine Brčko Distrikta BiH su u januaru 2016. godine u Sarajevu potpisali Zajedničku izjavu o opredijeljenosti parlamenata u Bosni i Hercegovini za integracije u EU poduzimanjem mjera za provođenje preporuka Twinning projekta za jačanje uloge parlamenata u kontekstu integracija u EU (više informacija na internetskoj stranici Twinning projekta: <http://bih-parliamentary-twinning.eu/>).

Službe bh. parlamenata blagovremeno odgovorile na pitanja iz Upitnika Evropske komisije

Direkcija za evropske integracije BiH saopćila je da je u toku prevođenje usaglašenih i finaliziranih odgovora na Upitnik Evropske komisije za pripremu Mišljenja o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji (Evropska komisija inicijalno procjenjuje zahtjev BiH za članstvo u EU na osnovu odgovora na Upitnik i

svoje mišljenje o kandidatskom statusu dostavlja Vijeću Evropske unije koje potom o njemu odlučuje). Kvalitet prijevoda kontroliraju će Direkcija za evropske integracije BiH, a njegovu redakciju obavljaju radne grupe u sistemu koordinacije. Prijevod propisa, strateških dokumenata, izvještaja i slično, koje Evropska komisija traži kao dodatak odgovorima na određena pitanja, obavljaju nadležne institucije, saopćeno je iz DEI-a BiH. Očekuje se da će odgovori biti dostavljeni Evropskoj komisiji do kraja godine.

Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH završio je već do kraja januara ove godine odgovore na sva pitanja iz Upitnika Evropske komisije koja su u nadležnosti najvišeg zakonodavnog tijela, nakon čega su odgovori uneseni u informacioni sistem odgovora na pitanja iz Upitnika za pripremu mišljenja o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine u EU. U okviru Upitnika, od 24 pitanja iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, 23 pitanja odnosila su se na oblast "Demokratija i vladavina prava", dok je jedno pitanje bilo iz poglavlja 32 i odnosilo se na oblast "Finansijska kontrola".

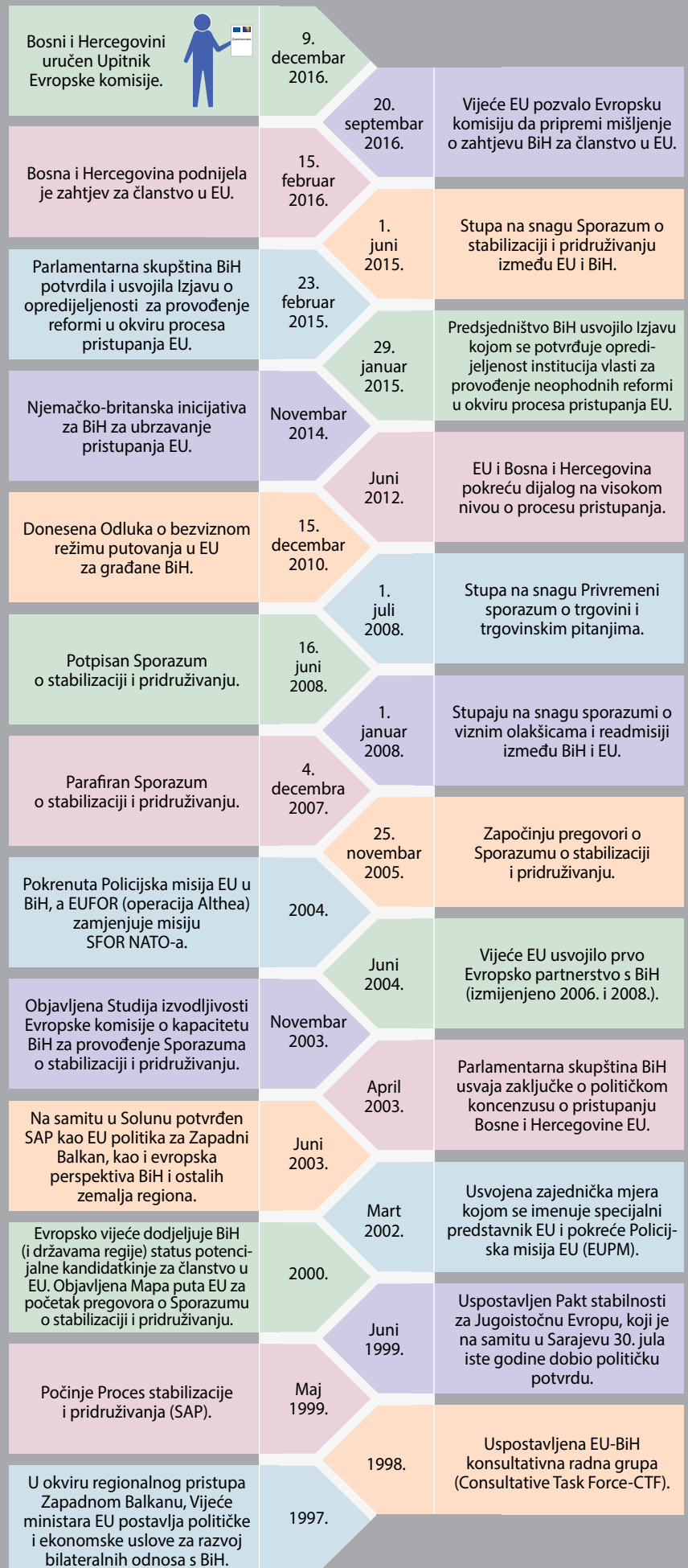
U okviru Upitnika Evropske komisije, od 20 pitanja koja su bila iz nadležnosti Parlamenta Federacije BiH, 15 ih se odnosilo na oblast "Demokratija i vladavina prava", četiri pitanja iz oblasti "Reforma javne uprave" i jedno pitanje iz Poglavlja 32 oblast "Finansijska kontrola". Službe Parlamenta Federacije BiH su u zadatim rokovima odgovorile na sva pitanja iz Upitnika a koja su u nadležnosti ovog zakonodavnog tijela, nakon čega su odgovori uneseni u informacioni sistem. Također, Parlament Federacije BiH bio je obavezan prevesti na engleski jezik poslovnike oba doma kao i Pravila i postupke za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH, što je i završeno.

Narodna skupština Republike Srpske je kao nadležna institucija u februaru 2017. godine dostavila odgovore na pitanja iz Upitnika Evropske komisije. Odgovori su se odnosili na pitanja iz poglavlja "Ustav", "Parlament" i "Korupcija". Također, Narodna skupština dostavila je i važeće podzakonske propise iz svoje nadležnosti prevedene na engleski jezik.

Odgovore na pitanja iz Upitnika Evropske komisije blagovremeno je dostavila i Stručna služba Skupštine Brčko Distrikta BiH. Na nadležnosti ove skupštine odnosilo se 20 pitanja iz oblasti političkih kriterija.

Dodatne informacije o Upitniku za BiH možete pogledati na internetskoj stranici: <http://euinfo.ba/european-commissions-questionnaire-for-bih-available-in-english/>

Historijat odnosa Bosne i Hercegovine i EU

Zaključci Vijeća Evropske unije o Bosni i Hercegovini

Vijeće Evropske unije donijelo je na zasjedanju održanom 16.10.2017. sedam zaključaka o Bosni i Hercegovini:

1. Vijeće ponovo ističe svoju nedvosmislenu predanost EU perspektivi Bosne i Hercegovine kao jedinstvene, ujedinjene i suverene države. Vijeće izražava žaljenje zbog retorike razdora proteklih mjeseci utemeljene u prošlosti i ranog početka izbornih kampanja, koji su usporili tempo reformi i uticali na političku klimu.
2. Vijeće podsjeća na važnost opredjeljenja države za proces evropskih integracija. U pozitivnom kontekstu, napominje da je početnim provođenjem Reformske agende omogućeno preduzimanje prvih koraka ka strukturnoj prilagodbi ekonomije Bosne i Hercegovine. Ipak, Vijeće apelira na vlasti da pospješe provođenje sveobuhvatnih reformi, na inkluzivan način i u korist građana. Nadalje, Vijeće poziva institucije Bosne i Hercegovine da unaprijede napore vezane za funkcioniranje i nezavisnost pravosuđa, borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, kao i borbu protiv terorizma i sprečavanja radikalizacije.
3. Vijeće također ohrabruje Bosnu i Hercegovinu da nastavi raditi na odgovaranju na Upitnik Evropske komisije kroz mehanizam koordinacije za pitanja EU. Vijeće ponovo poziva sve nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini da osiguraju efikasnost mehanizma koordinacije, uključujući i osiguravanje harmoniziranih i konsolidiranih odgovora na Upitnik Evropske komisije.
4. Imajući u vidu da se u Ustavu BiH Bošnjaci, Hrvati i Srbi navode kao konstitutivni narodi (zajedno sa Ostalima), Vijeće ponovo ističe da principi jednakosti svih građana i nediskriminacije moraju biti u potpunosti zagarantirani. Vijeće naglašava da se ne treba preduzeti nijedan zakonodavni ili politički korak kojim bi se otežalo provođenje presude u predmetu Sejdić i Finci, i drugih povezanih presuda.
5. Pored preporuka OSCE-ODIHR-a za daljnje poboljšanje izbornog okvira, Vijeće očekuje od Bosne i Hercegovine da u zadatim rokovima riješi pitanje odluke Ustavnog suda BiH iz decembra 2016. godine, a u vezi s određenim izbornim odredbama za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH. Vijeće smatra da se reformama izbornog zakona treba pristupiti u duhu konsenzusa i dijaloga, kao bitnom pitanju, te također poziva Bosnu i Hercegovinu da provede preporuke OSCE-ODIHR-a kako bi se zemlja približila evropskim standardima, a kroz unapređenje demokratskih procesa budućih izbora.
6. Istovremeno, EU nastavlja apelirati na vlasti Bosne i Hercegovine da, uz podršku međunarodne zajednice, ubrzaju nastojanja s ciljem rješavanja viška municije i deminiranja, te drugih neriješenih pitanja.
7. Vijeće pozdravlja nastavak operacije Althea koja zadržava mogućnosti doprinosa odvrćajućim kapacitetima vlasti Bosne i Hercegovine, ako situacija tako nalaže, uz istovremeno stavljanje naglaska na izgradnju kapaciteta i osposobljavanje. U tom kontekstu, kao dio cjelokupne strategije Evropske unije za Bosnu i Hercegovinu, Vijeće potvrđuje spremnost EU da u ovoj fazi nastavi izvršnu vojnu ulogu operacije Althea u pružanju podrške vlastima Bosne i Hercegovine da očuvaju sigurno i zaštićeno okruženje, pod obnovljenim mandatom UN-a. Vijeće iščekuje prezentaciju predviđenog strateškog pregleda kao osnovu za razgovor s državama članicama o opcijama za budućnost operacije, imajući također u vidu sigurnosnu situaciju na terenu.

Vijeće prepoznaje važnost nastavka koordinacije EUFOR Altheae s drugim međunarodnim akterima na terenu.

Zaključci su dostupni na: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/10/16/conclusions-bih-althea/>, a korišten je prijevod Delegacije EU u BiH.

Okrugli sto na visokom nivou o procesu evropskih integracija zemalja Zapadnog Balkana

Članovi parlamenata zemalja Zapadnog Balkana i članovi Evropskog parlamenta učestvovali su 20. i 21. novembra u Briselu u radu Okruglog stola na visokom nivou o procesu evropskih integracija Zapadnog Balkana iz regionalne perspektive. Svrha dvodnevnog događaja, koji su organizirali Koordinaciona grupa za podršku demokratiji i izborima (DEG), u saradnji s Komitetom za vanjske poslove, Potkomitetom za ljudska prava i delegacijama EP za odnose sa zemljama Zapadnog Balkana, bila je fokusiranje na finansijsku podršku EU u okviru integracijskog procesa, kao i analiza reformi u zemljama Zapadnog Balkana, kao prioritarnog regiona za Evropsku uniju.

Karakteristično za ovaj skup bilo je i održavanje zajedničkog sastanka zatvorenog za javnost predstavnika parlamenata zemalja Zapadnog Balkana i Evropskog parlamenta, koji je održan 20. novembra u poslijepodnevnom satima, a čija je tema bila zajednička analiza reformskih procesa u vezi s pristupanjem EU u svakoj od zemalja pojedinačno.

Ovom prilikom Parlamentarnu skupštinu BiH predstavljali su predsjedavajuća Predstavničkog doma PSBiH Borjana Krišto, prvi zamjenik predsjedavajuće Mladen Bosić, drugi zamjenik predsjedavajuće Šefik Džaferović i poslanica u Predstavničkom domu PSBiH Aleksandra Pandurević.

Prilikom rasprave o provođenju Reformske agende u BiH razmijenjena su mišljenja sa stalnim izvjestiocima i izvjestiocima u sjedištu za Komitet za vanjske poslove EP, te s predsjedavajućim delegacijom u zajedničkim parlamentarnim komitetima za odnose sa zemljama proširenja. Tom prilikom izraženo je žaljenje zbog nefunkcioniranja Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između PSBiH i EP i naglašeno da smo izgubili dosta vremena zbog ove činjenice.

Predsjedavajuća Predstavničkog doma PSBiH Borjana Krišto u svom je izlaganju, između ostalog, naglasila i da su populizam i demagogija uzrokovani preuranjenom izbornom kampanjom, te da su nedostatak povjerenja i političke volje uzrok trenutnog zastoja i nemogućnosti političkog dogovora u vezi s bitnim pitanjima.

Prvi zamjenik predsjedavajuće Predstavničkog doma PSBiH Mladen Bosić u obraćanju prisutnima ocijenio je, pak, pozitivnim napore predsjednika Evropske komisije Jan-Clouda Juncquera i visoke predstavnice Evropske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i njihove posljednje izjave u kojima se prvi put navode određeni datumi i idu u prilog daljnjem širenju EU na zemlje Zapadnog Balkana.

Drugi zamjenik predsjedavajuće Predstavničkog doma PSBiH Šefik Džaferović pohvalio je organizaciju skupa koji, kako je rekao, daje dodatni impuls pridruživanju Zapadnog Balkana Evropskoj uniji. Međutim, kao problem istakao je nefunkcioniranje Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje između PSBiH i EP.

Domaćin svečane večere upriličene u ime Evropskog parlamenta i delegacije PSBiH bila je zamjenica predsjednika Evropskog parlamenta Heidi Hautala, što je bila prilika za neposrednu razmjenu mišljenja i informacija između predstavnika Parlamentarne skupštine BiH i članice rukovodstva Evropskog parlamenta. Drugoga dana Okruglog stola na visokom nivou održan je zajednički sastanak s Komitetom za vanjske poslove EP kojim predsjedava David McAllister o temi srednjoročne revizije Instrumenta prepristupne pomoći (IPA II), te usklađivanja finansiranja s političkim prioritetima. Ovom prilikom kazano je kako su IPA fondovi od velike važnosti za razvoj Zapadnog Balkana, kao i da je u budućnosti, osim kontrole nad utroškom, potrebna i procjena koristi od uloženi sredstava.

Centralni dio Okruglog stola bio je posvećen stavovima zemalja Zapadnog Balkana o procesu i perspektivama procesa evropskih integracija. U uvodnom izlaganju generalni direktor Direkcije Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju Christian Danielsson utvrdio je da Zapadni Balkan ima evropsku perspektivu, te da je ovom regionu potrebno pomirenje i stabilnost. Također, naglašena je potreba privredne reforme i nužnost dobrog funkcioniranja demokratskih institucija. Osim Danielssona, i ostali učesnici Okruglog stola izrazili su podršku nastojanjima zemalja Zapadnog Balkana za članstvo u EU.

Obilježene dvije godine od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH i EU

Konferencija kojom su obilježene dvije godine od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) BiH i Evropske unije održana je 7. juna u zgradi Parlamentarne skupštine BiH. Cilj konferencije, koju je, uz podršku Misije OSCE-a i Delegacije EU u BiH, organizirala Zajednička komisija za evropske integracije PSBiH, bila je analiza napretka na evropskom putu BiH u protekle dvije godine, kao i razmjena informacija o aktivnostima institucija na svim nivoima vlasti u procesu evropskih integracija BiH. Na ovom skupu naglašeno je da sve institucije i svi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini podržavaju nastavak procesa evropskih integracija naše zemlje.

U izlaganjima predsjedavajućih Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Šefka Džaferovića i Bariše Čolaka, predsjedavajućeg Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine BiH Nikole Lovrinovića, kao i člana Predsjedništva BiH Dragana Čovića, te predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Denisa Zvizdića i ministra vanjskih poslova BiH Igora Crnatka konstatirano je da je Bosna i Hercegovina u protekle dvije godine napravila značajne pomake na evropskom putu, kako u pogledu ispunjavanja Reformske agende tako i u pogledu ispunjavanja odredbi SSP-a i ekonomskog oporavka zemlje. Predsjedavajući Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić i Lidija Bradara, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske Nedeljko Čubrilović i predsjednik Skupštine Brčko Distrikta BiH Esed Kadrić u svojim obraćanjima upoznali su prisutne s onim što je urađeno u ova tri parlamenta na putu evropskih integracija od stupanja na snagu SSP-a. Prisutnima su se tokom konferencije obratili i premijer Federacije BiH Fadil Novalić kao i gradonačelnik Brčko Distrikta BiH Siniša Milić.

Na konferenciji su izlaganja imali i izvjestilac Evropskog parlamenta za BiH Cristian Dan Preda, predsjednik Delegacije Evropskog parlamenta za odnose s BiH i Kosovom, Tonino Picula, specijalni savjetnik komesara za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju Franz Schausberger, šef Delegacije EU i specijalni predstavnik EU u BiH Lars Gunnar Wigemark i šef Misije OSCE-a u BiH Jonathan Moore, koji su istakli da evropska budućnost naše zemlje nije upitna, ali i upozorili da brzina kretanja BiH ka EU zavisi od brzine provođenja reformi i ispunjavanja uslova u procesu evropskih integracija. Također, visoki međunarodni zvaničnici apelirali su na vlasti u Bosni i Hercegovini da učine potpuno operativnim usvojeni mehanizam koordinacije, te da u što skorijem roku popune Upitnik Evropske komisije, kako bi naša zemlja dobila status kandidata i otvorila pregovore za ulazak u EU. Naglašena je važna uloga parlamenata u procesu evropskih integracija, te zatraženo da se ubrza proces usvajanja zakona usklađenih s evropskom pravnom tečevinom. Zatraženo je i što skorije usvajanje Poslovnika o radu Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, čime bi se pokrenule aktivnosti ovog zajedničkog tijela Parlamentarne skupštine BiH i Evropskog parlamenta. Istaknuto je da se od izvršnih vlasti u BiH očekuje da što skorije izrade Program integriranja BiH u EU, kao i usvajanje državnih strategija, koje bi BiH omogućile pristup IPA fondovima.

Delegacija BiH učestvovala na konferenciji predsjednika parlamenata država Zapadnog Balkana u Mađarskoj

Na 8. konferenciji predsjednika parlamenata država Zapadnog Balkana, održanoj 27. oktobra u Budimpešti, u ime države Bosne i Hercegovine učestvovali su: Borjana Krišto, predsjedavajuća Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, i Ognjen Tadić, predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, Lidija Bradara, predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, i Edin Mušić, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, te Nedeljko Čubrilović, predsjednik Narodne skupštine Republike Srbije.

Predsjednik Narodne skupštine Mađarske László Kövér istakao je kako je konferencija prilika za razmjenu mišljenja zemalja Zapadnog Balkana koje teže ostvarenju zajedničkog cilja, a to je članstvo u Evropskoj uniji. Dodao je kako je činjenica da se zemlje Zapadnog Balkana na putu ka EU stalno dokazuju jer im je cilj pripadati porodici zemalja članica EU i stoga treba težiti svakoj vrsti integriranja putem infrastrukturnih projekata, ali i putem saradnje u oblastima obrazovanja, kulture itd. Kövér je i ovom prilikom izrazio punu podršku Bosni i Hercegovini na njenom evropskom putu. Članovi delegacije BiH potvrdili su da iskazana podrška nije samo deklarativna već se ogleda u nizu konkretnih projekata, ali i dobroj saradnji koja vuče korijene iz historijske povezanosti Bosne i Hercegovine i Mađarske.

Na samoj konferenciji, čiji je cilj unapređenje evropskih i evroatlantskih integracija u regiji, raspravljalo se o dvije teme: prva se odnosi na

težnje i rezultate zemalja Zapadnog Balkana u procesu integracija u Evropsku uniju, dok je fokus druge teme bio na sigurnosnoj politici i saradnji, odnosno doprinosu zemalja Zapadnog Balkana evropskoj sigurnosti.

Članovi delegacije Bosne i Hercegovine, svjesni brojnih izazova s kojima se naša država suočava na svom evropskom putu, poslali su jasnu i nedvosmislenu poruku opredijeljenosti za članstvo u EU, koje je ujedno i garant postizanja trajnog mira, stabilnosti i sigurnosti za investicije, ali i perspektivu ukupnom napretku cijele zemlje u smislu uspostavljanja međusobnog povjerenja, razvoja politika tolerancije i dobre sigurnosne saradnje što bi u konačnici vodilo unapređenju ukupnih odnosa u regionu.

Osim konferencije predsjednika parlamenata zemalja Zapadnog Balkana, u Budimpešti je održano i nekoliko bilateralnih susreta kao i susret s predstavnicima Mađarsko – bosanskohercegovačkog poslovnog vijeća.

Održana dva sastanka Parlamentarnog foruma za evropske integracije

Parlamentarni forum za evropske integracije Bosne i Hercegovine, koji čine članovi komisija/odbora za evropske integracije Parlamentarne skupštine BiH, Parlamenta Federacije BiH, Narodne skupštine Republike Srpske, Skupštine Brčko Distrikta BiH, kao i predsjednici skupština kantona u Federaciji BiH, u ovoj godini sastao se dva puta.

Na 8. sastanku Parlamentarnog foruma, koji je održan 3. marta u Brčkom, pozdravljeni su naponi svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini da doprinesu pripremi odgovora na Upitnik Evropske komisije.

Obraćajući se učesnicima Parlamentarnog foruma, predsjedavajući Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine BiH Nikola Lovrinović govorio je o aktivnostima Zajedničke komisije, posebno naglasivši značajne rezultate serije okruglih stolova o izazovima u procesu evropskih integracija, koji su u prošloj godini organizirani širom naše zemlje. Lovrinović se osvrnuo i na aktivnosti članova Delegacije PSBiH u Parlamentarnom odboru za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) između Parlamentarne skupštine BiH i Evropskog parlamenta, izražavajući nadu da će u skorije vrijeme biti postignut dogovor o sadržaju Poslovnika POSP-a, čime će rad ovog tijela biti u potpunosti aktiviran.

U raspravi o aktuelnim pitanjima u procesu evropskih integracija BiH, u kojoj su učestvovali i članovi komisija/odbora za evropske integracije u Narodnoj skupštini Republike Srpske, u oba doma Parlamenta Federacije BiH, u Skupštini Brčko Distrikta BiH, kao i predstavnici kantonalnih skupština, ukazano je na potrebu uspostavljanja svih struktura unutar dogovorenog mehanizma koordinacije u poslovima vezanim za proces evropskih integracija.

U zajedničkoj izjavi učesnici sastanka Parlamentarnog foruma podsjetili su na potrebu nastavka aktivnosti institucija izvršnih vlasti u BiH na provođenju akcionih planova za realizaciju Reformske agende, kao dokumenta kojim se unapređuje socijalno-ekonomski ambijent podsticajan za daljnji ekonomski razvoj. Parlamentarci sa svih nivoa vlasti podržali su i napore institucija izvršne vlasti u BiH na identifikaciji mjera koje je potrebno provesti u vezi s utvrđenim stanjem i preporukama iz Izvještaja Evropske komisije za

BiH za 2016. godinu.

Parlamentarni forum održao je 9. sastanak 29. juna u Sarajevu na kojem je pozdravljeno održavanje konferencije pod nazivom "Dvije godine od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju", održane 7. juna u Parlamentarnoj skupštini BiH.

U zajedničkoj izjavi učesnici 9. sastanka Parlamentarnog foruma pozdravili su napore svih nivoa vlasti u BiH u davanju vjerodostojnih odgovora na Upitnik Evropske komisije i pozvali sve učesnike u tom procesu da daju što jasnije i preciznije odgovore te da okončaju ovaj posao. S tim u vezi, parlamentarci su naglasili da usvojeni mehanizam koordinacije mora postati u potpunosti operativan, te upozorili da samo zajednički rad i traženje rješenja putem kompromisa na provođenju akcionih planova za realizaciju Reformske agende mogu dati zadovoljavajući rezultat. Istaknuta je potreba jačanja nadzorne uloge parlamenata u procesu evropskih integracija, kao i funkcije informiranja i uključivanja šire javnosti u aktivnosti na putu BiH ka Evropskoj uniji. S tim u vezi podržano je održavanje okruglih stolova koje organizira Zajednička komisija za evropske integracije PSBiH, uz podršku Misije OSCE-a u BiH.

U vezi s informacijom o IPA II programu pomoći EU našoj zemlji, naglašeno je da je riječ o ključnom instrumentu u procesu evropskih integracija, budući da je, kako je rečeno, riječ o finansijskoj pomoći koja podrazumijeva provođenje reformi i usvajanje državnih strategija razvoja u pojedinim sektorima. Predloženo je da svi parlamenti u BiH od izvršnih vlasti barem dva puta godišnje zatraže informaciju o ispunjavanju uslova i korištenju IPA II fondova pomoći EU Bosni i Hercegovini. Tokom sastanka razmijenjene su i informacije o aktivnostima zakonodavnih institucija u vezi s procesom evropskih integracija u periodu između dvije sjednice Parlamentarnog foruma.

Širom Bosne i Hercegovine održana serija okruglih stolova s ciljem otvaranja dijaloga o svim aspektima procesa evropskih integracija

Uz učešće predstavnika svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini održan je niz događaja vezano za evropske integracije. U okviru ovih aktivnosti Zajednička komisija za evropske integracije PSBiH organizirala je šest okruglih stolova širom Bosne i Hercegovine kako bi se u otvorenom dijalogu sa svim segmentima društva razmijenilo mišljenje o prednostima evropskih integracija, ali i preprekama u tom procesu, te ponudili zajednički odgovori i moguća rješenja za otvorena pitanja koja proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. U ovoj godini održana su dva okrugla stola.

Na okruglom stolu, koji je 12. aprila održan u Tešnju u prisustvu predstavnika zakonodavnih i izvršnih institucija sa svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i brojnih predstavnika privrede i poslovne zajednice, govorilo se o mjerama za unapređenje poslovne klime, konkurentnosti i tržišta rada u procesu evropskih integracija BiH. Učesnicima okruglog stola obratili su se predsjedavajući Zajedničke komisije za evropske integracije PSBiH Nikola Lovrinović, zamjenica predsjedavajućeg Nermina Kapetanović, premijer Federacije BiH Fadil Novalić, načelnik Općine Tešanj Suad Huskić, kao i šef Misije OSCE-a u BiH ambasador Jonathan Moore. U radu okruglog stola učestvovali su i predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Direkcije za evropske integracije BiH, Agencije za rad i zapošljavanje BiH, Vanjskotrgo-

vinske komore BiH, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, kao i predstavnici Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju u Vladi Republike Srpske.

U Neumu je 11. oktobra upriličen okrugli sto o temi "Informaciono društvo i mediji", što je jedno od otvorenih pitanja primjene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između naše zemlje i Evropske unije i jedno od poglavlja budućih pregovora o članstvu BiH u EU. U obraćanju prisutnim predstavnicima svih nivoa zakonodavne i izvršne vlasti u BiH, zvaničnicima Misije OSCE-a u BiH i Delegacije EU u BiH, kao i predstavnicima civilnog društva i medija, predsjedavajući Zajedničke komisije za evropske integracije PSBiH Nikola Lovrinović podsjetio je na činjenicu da je ovo šesti okrugli sto koji je ova komisija organizirala u gradovima BiH s ciljem jačanja koordinacije svih nivoa vlasti u procesu evropskih integracija BiH, kao i informiranja o svim aspektima tog procesa, te njegove promocije i populariziranja među institucijama vlasti i građanima.

Naglašavajući da sloboda govora i sloboda medija predstavljaju neke od najvažnijih evropskih vrijednosti, glasnogovornica Misije OSCE-a Željka Šulc u svom izlaganju upozorila je na povećan broj slučajeva prijetnji i napada na novinare u BiH, ali i na pad kvaliteta izvještavanja i nedostatak istraživačkih tekstova u medijima u našoj zemlji. Šulc, kao i predstavnici Delegacije EU u BiH, ukazali su na potrebu osiguravanja finansijske stabilnosti i uređivačke nezavisnosti javnih RTV servisa, te na obavezu zakonskog reguliranja pitanja transparentnosti vlasništva nad medijima i pitanja medijskog oglašavanja.

Ombudsmen za ljudska prava BiH Ljubinko Mitrović predstavio je Specijalni izvještaj o položaju i slučajevima prijetnji novinarima u BiH, koji je izradila Institucija ombusmena ove godine i u kojem se upozorava na neriješen radnopravni status značajnog broja novinara, te predlaže da se napadi na novinare definišu kao krivično djelo napada na službeno lice u obavljanju službene dužnosti.

O aktuelnim dešavanjima u vezi sa statusom i finansiranjem javnih servisa u BiH govorili su predsjedavajući Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma PSBiH Momčilo Novaković i generalni direktor BHRT-a Belmin Karamehmedović.

Učesnicima okruglog stola obratili su se i predstavnici Ministarstva komunikacija i prometa BiH, Regulatorne agencije za komunikacije BiH i Vijeća za štampu, predstavnici Direkcije za evropske integracije, načelnik Općine Neum Živko Matuško, kao i ugledni novinar Goran Milić.

Svi održani okrugli stolovi realizirani su uz podršku Misije OSCE-a u BiH.

Delegacija parlamenata Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH posjetila Hrvatski sabor

Članovi Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju Narodne skupštine Republike Srpske Srđan Mazalica i Neno Dobrijević, predsjedavajući oba doma Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić i Lidija Bradara te članovi Komisije za evropske integracije Skupštine Brčko Distrikta BiH Uroš Vojnović, Čazim Dačaj, Alija Denjagić, Ilija Marić i Nenad Kojić, boravili su 7. novembra u posjeti Saboru Republike Hrvatske.

Cilj studijske posjete, čiji je organizator Misija OSCE-a u BiH, bio je upoznavanje s hrvatskim iskustvima u smislu uloge parlamenta u procesu evropskih integracija.

Tom prilikom delegaciju parlamenata Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH primio je Domagoj Ivan Milošević, predsjednik Odbora za evropske poslove Hrvatskog sabora, koji je govorio o radu i iskustvima ovog parlamentarnog tijela u procesu pridruživanja zemlje Evropskoj uniji.

Hrvatska strana izrazila je spremnost za davanje pune podrške Bosni i Hercegovini na putu ka Evropskoj uniji u narednim godinama, posebno u tehničko-pravnom smislu. Naglašeno je

da bi iskustvo Hrvatske moglo biti veoma korisno BiH prilikom usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom tečevinom EU.

Sagovornici su konstatalirali važnost saradnje na realizaciji zajedničkih infrastrukturnih projekata, a posebno je bilo riječi o značaju izgradnje mosta na Savi kod Gradiške. U realizaciji tog projekta istaknuta je važnost maksimalne iskorištenosti IPA fondova.

Na sastanku je prezentiran rad Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju Narodne skupštine Republike Srpske i nadležnih komisija parlamenata Federacije BiH i Skupštine Brčko Distrikta BiH s naglaskom na proces usklađivanja propisa. Nakon toga, predstavnici parlamenata Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH održali su sastanke s predsjednikom Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora Mirom Kovačem i članovima ovog odbora, kao i s potpredsjednikom Hrvatskog sabora Željkom Rajnerom i saborskom poslanicom Vesnom Pusić.

U završnoj fazi provođenje Twinning light projekta u parlamentima u BiH

Projekat "Podrška administrativnim strukturama za poslove integracija u EU parlamenata u Bosni i Hercegovini" koji finansira EU pokrenut je u aprilu 2017. godine. Početak projekata na političkom nivou zvanično je obilježen 23. maja u Narodnoj skupštini Republike Srpske u Banjoj Luci uz prisustvo Christiana Danielssona, generalnog direktora za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju, i ambasadora Larsa-Gunnara Wigemarka, šefa Delegacije EU i specijalnog predstavnika EU u Bosni i Hercegovini.

Cilj ovog osmomjesečnog twinning light projekta s budžetom od 250.000 eura jeste jačanje administrativnih struktura za poslove integracija u EU u parlamentima u BiH kako bi se osiguralo da se poslovi pripreme za evropske integracije i saradnja parlamenata u BiH u pitanjima evropskih integracija redovno provode u praksi. Osim toga, kako bi se u skorijoj budućnosti omogućio i angažman kantonalnih skupština u procesu evropskih integracija, radi se sveobuhvatna procjena njihovih postojećih kapaciteta i potreba u pogledu pristupanja EU. Twinning light projekat implementira Narodna skupština Mađarske, koja je uspješno vodila i prethodni twinning projekat u periodu 2014.-2016. godina.

Jedan od rezultata Projekta je objavljivanje ovog zajedničkog biltena koji se zasniva na Protokolu o izdavanju zajedničkog bilte-

na o evropskim integracijama parlamenata u Bosni i Hercegovini, koji je inicirao Twinning light projekat, a koji su u oktobru 2017. potpisali sekretari parlamenata u BiH.

Twinning light projektom koji se završava u decembru 2017. godine premoštava se praznina između dva obimnija paketa pomoći Evropske unije parlamentima u BiH. Prvi stub pomoći realiziran je u periodu između 2014. i 2016. godine kada je Twinning projekat "Jačanje uloge parlamenata u Bosni i Hercegovini u kontekstu integracija u EU" s budžetom od 3,5 miliona eura ponudio širok spektar podrške i ostvario nekoliko izuzetnih rezultata, između ostalog usvojeni su akcioni planovi za evropske integracije kao hodogrami koji su prilagođeni svakom od parlamenata u BiH, a potpisana je i Zajednička izjava rukovodstava parlamenata o opredijeljenosti parlamenata u Bosni i Hercegovini za integracije u EU poduzimanjem mjera za provođenje Twinning projekta (više informacija na: <http://bih-parliamentary-twinning.eu/>). Sljedeći stub pomoći EU za parlamente u BiH bit će uspostavljen početkom 2018. godine kada će EU pokrenuti još jedan dvogodišnji veći twinning projekat koji će biti fokusiran na daljnju savjetodavnu podršku parlamentima u BiH, te osigurati hardversku i softversku opremu za IT i e-parlament u vrijednosti od ukupno 4 miliona eura.

Parlamentarna skupština BiH domaćin sastanka sekretara parlamenata u Bosni i Hercegovini

U Parlamentarnoj skupštini BiH 12. oktobra održan je sastanak sekretara/generalnih sekretara parlamenata u BiH, čime je počela operacionalizacija "Koncepta mehanizma saradnje parlamenata u poslovima vezanim za proces integracija u EU", uspostavljenog u januaru 2016. godine, kao rezultat provođenja Twinning projekta pod nazivom "Jačanje uloge parlamenata u BiH u kontekstu integracija u Evropsku uniju".

Na sastanku, kojem su prisustvovali sekretar Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH Kenan Vehabović, sekretar Doma naroda PSBiH Bojan Ninković, sekretar Predstavničkog doma PSBiH Marin Vukoja, sekretar Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Izmir Hadžiavić i v. d. sekretara Predstavničkog doma PFBiH Stela Ibrović, generalni sekretar Narodne skupštine Republike Srpske Marko Ačić i šef stručne službe Skupštine Brčko Distrikta BiH Jovo Galić, konstatirano je da je potrebno intenzivirati aktivnosti na provođenju akcionih planova parlamenata u BiH za jačanje njihove uloge u kontekstu integriranja u EU, kao i funkcioniranja mehanizma saradnje parlamenata u BiH.

S obzirom na to da operacionalizacija sistema mehanizma saradnje predviđa redovne sastanke sekretara/generalnih sekretara parlamenata u BiH, i to "najmanje jednom u šest mjeseci s ciljem razmatranja relevantnih pitanja, a naročito pripreme konferencije predsjedavajućih/predsjednika domova/parlamenata", jedna od najvažnijih tema sastanka bila je upravo razmatranje mogućnosti održavanja konferencije predsjedavajućih/predsjednika domova/parlamenata u BiH početkom decembra 2017. godine.

Na sastanku su razmotreni i mogući oblici uzajamne asistencije između parlamenata na nivou parlamentarnih službi, te traženo da se u svim parlamentima obuhvaćenim mehanizmom saradnje što hitnije formiraju jedinice za EU.

Konstatiran je zadovoljavajući napredak u pripremi dokumentacije za realizaciju projekata iz IPA programa pomoći EU. Sekretari/generalni sekretari parlamenata u BiH potpisali su ovom prilikom i Protokol o izdavanju zajedničkog biltena parlamenata o integracijama u EU.

Uspostavljanje jedinice za EU u parlamentima

U skladu s obavezama koje proizlaze iz usvojenog Akcionog plana za Parlamentarnu skupštinu BiH za unapređenje njene uloge u kontekstu evropskih integracija, ali i Zajedničkom izvjavom rukovodstava parlamenata u BiH o opredijeljenosti za integracije u EU, u junu 2017. godine je početnim zapošljavanjem kadrova počeo raditi Sektor za Evropsku uniju Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH. Ranije usvojenim izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Parlamentarne skupštine BiH predviđeno je da novoformirana organizaciona jedinica pruža stručnu podršku poslanicima i delegatima, kao i službama Sekretarijata PSBiH u obavljanju poslova i realizaciji aktivnosti koje su u vezi s procesom integriranja Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju, kao i da koordinira aktivnosti u vezi s procesom evropskih integracija s drugim zakonodavnim tijelima u Bosni i Hercegovini, Vijećem ministara BiH, Direkcijom za evropske integracije i drugim institucijama BiH. Također, predviđeno je i da novoformirana organizaciona jedinica organizaciono i ekspertizom asistira članovima Parlamentarne skupštine BiH na međunarodnim sastancima i skupovima u vezi s Evropskom unijom, te izvršava zadatke koji se tiču odnosa s institucijama EU, kao i da saraduje i razmjenjuje informacije s nacionalnim parlamentima u EU i njihovim službama. Sektor za Evropsku uniju Sekretarijata PSBiH čine dva odjela: Odjel za evropske poslove, koordinaciju i programe podrške Evropske unije i Parlamentarni centar za evropske integracije.

Uspostavljanje jedinice za EU u Parlamentu Federacije BiH zavisi od budućih izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji stručnih službi domova. Sekretari oba doma Parlamenta Federacije BiH obećali su da će učiniti svaki napor u pogledu realizacije navedenog.

Narodna skupština Republike Srpske je prvi parlament u BiH u kojem je formirana organizaciona jedinica za poslove u vezi s evropskim integracijama. Izmjenama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Službe Narodne skupštine u februaru 2015. godine uspostavljen je Odsjek za evropske integracije i međunarodne aktivnosti. Nadležnost Odsjeka je obavljanje stručnih, studijsko-analitičkih poslova u vezi s procesom evropskih integracija, izrada i priprema materijala iz oblasti evropskih integracija za potrebe narodnih poslanika, provjera usklađenosti domaćeg zakonodavstva s pravnom tečevinom Evropske unije, saradnja s nadležnim službama drugih parlamenata u poslovima evropskih integracija, kao i saradnja s međunarodnim organizacijama.

Skupština Brčko Distrikta BiH stvorila je preduslove za ispunjavanje obaveze uspostavljanja jedinica za EU u parlamentima. Sistematizirano je mjesto stručnog savjetnika za poslove EU i osigurana su potrebna sredstva za popunjavanje ove pozicije. Prema riječima Jove Galića, šefa Stručne službe Skupštine, očekuje se da procedura zapošljavanja bude završena do kraja godine.

Članovi kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH razgovarali sa izvjestiocem Evropskog parlamenta

Članovi kolegija domova Parlamentarne skupštine BiH sastali su se 27. januara sa izvjestiocem Evropskog parlamenta za BiH Cristianom Dan Predom koji ih je upoznao s procesom pripreme Rezolucije Evropskog parlamenta o Izvještaju Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2016. godinu. Članovi kolegija domova pohvalili su rad na izradi Nacrta izvještaja, a istovremeno su upozorili da bi olako usvajanje nekih amandmana moglo pogrešno prikazati stanje u BiH i narušiti njenu političku stabilnost.

Dan ranije, 26. januara, Dan Preda razgovarao je i s članovima Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine BiH te ih upoznao o tome da je na Nacrt izvještaja uloženo 288 amandmana, dok je za 151 amandman postignut kompromis. Naglasio je da je,

s obzirom na broj i suštinu amandmana uloženi na Nacrt izvještaja, cilj Evropskog parlamenta da se putem njih prvenstveno provedu socio-ekonomske reforme u BiH. Kako bi se mnoge stvari riješile na što bolji mogući način, kada je riječ o evropskom putu naše zemlje, Cristian Dan Preda poručio je da Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje između PSBiH i Evropskog parlamenta što hitnije treba usvojiti Poslovnik o radu. Potrebno je imati tijelo putem kojeg ćemo komunicirati, a ne da o problemima razgovaramo samo prilikom dolaska evropskih zvaničnika u BiH, poručio je Cristian Dan Preda. Evropski parlament usvojio je Rezoluciju 15. februara 2017. koja se može pogledati na linku: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0037+0+DOC+XML+V0//EN>

Početak Twinning light projekta u Parlamentarnoj skupštini BiH

Održavanjem prvog sastanka u Parlamentarnoj skupštini BiH 10. maja ozvaničen je početak provođenja twinning light projekta EU "Podrška administrativnim strukturama zaduženima za poslove vezane za evropske integracije u parlamentima u BiH". Na sastanku na kojem su učestvovala rukovodstva stručnih službi državnog i entitetskih parlamenata i Skupštine Brčko Distrikta BiH, kao i predstavnici Delegacije EU u BiH, te Nacionalne skupštine Mađarske, u svojstvu domaćina, prisutnima se uvodnim izlaganjem obratio sekretar Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH Kenan Vehabović. Vehabović je prisutne podsjetio na to da je ovaj twinning light projekat nastavak prethodnog velikog twinning projekta,

kojim su ostvareni politički rezultati, kao što su potpisivanje mehanizma saradnje parlamenata u BiH, ali i usvajanje akcionih planova za evropske integracije parlamenata u BiH. Istovremeno, naglasio je Vehabović, novi projekat, koji finansira EU, a u kojem učestvuju Parlamentarna skupština BiH, Parlament Federacije BiH, Narodna skupština RS-a i Skupština Brčko Distrikta BiH, predstavlja i uvod u novi ciklus u kojem parlamenti u BiH koriste IPA fondove, pri čemu je veoma važno da je zajednički akcioni dokument parlamenata u BiH već naišao na pozitivne reakcije Evropske komisije, čime je postala vrlo izgledna dodatna podrška EU jačanju kapaciteta parlamenata u BiH u iznosu od blizu osam miliona KM.

BiH napravila pomak ka članstvu u EU, konstatirano u razgovoru s generalnim direktorom Direktorata za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju

Članovi kolegija Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, te predstavnici Zajedničke komisije za evropske integracije PSBiH susreli su se 22. maja s generalnim direktorom Direktorata za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske unije Christianom Danielssonom.

U razgovoru je konstatirano da je tokom protekle dvije godine naša zemlja napravila impresivan pomak ka članstvu u EU, što je razlog za zadovoljstvo i građana BiH i zemalja članica EU. Upozoreno je na moguće usporavanje evropskog puta BiH, izazvano političkim nesuglasicama domaćih političkih

aktera, zbog čega, kako je naglašeno, treba pojačati zajednički rad i dijalog o svim spornim političkim pitanjima.

Danielsson se posebno interesirao za pitanje akciza, proces popunjavanja Upitnika s ciljem dobivanja kandidatskog statusa za EU, napore koji se čine kako bi se postigla regionalizacija ekonomskog prostora, kao i za saradnju PSBiH s Evropskim parlamentom u svjetlu rješavanja problema u vezi s Poslovnikom Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

Predsjedavajući Predstavničkog doma PSBiH Šefik Džaferović susreo se s delegacijom Evropske unije

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šefik Džaferović razgovarao je 19. jula s delegacijom Evropske unije koju je predvodila direktorica za Zapadni Balkan pri Generalnoj direkciji Evropske komisije za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Genoveva Ruiz Calavera. Tema razgovora kojima je prisustvovao i šef Delegacije EU u BiH i specijalni predstavnik EU ambasador Lars-Gunnar Wigemark bio je evropski put Bosne i Hercegovine s posebnim akcentom na odjeke samita održanog u Trstu i nužnost potpisivanja Ugovora o transportnoj zajednici, zatim nastavku realizacije Reformske agende i usvajanje Zakona o akcizama te potrebi da se na tragu evropske pravne tečevine kroz strukturirani dijalog unaprijedi pravosuđe na nivou Bosne i Hercegovine. Zajednički je izraženo opredjeljenje da će biti uloženi dodatni naponi kako bi se ubrzala realizacija ovih bitnih zadataka.

Radionica o približavanju domaćeg zakonodavstva pravnoj tečevini EU u okviru Twinning light projekta

U Parlamentu Federacije BiH 4. jula držana je radionica o približavanju domaćeg zakonodavstva pravnoj tečevini EU, kojoj su prisustvovali službenici Parlamenta Federacije BiH i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost s propisima EU Vlade Federacije BiH.

Predavači na radionici bili su dr. Zsófia Czoma, pravni savjetnik u Direktorijatu za međunarodne odnose iz Narodne skupštine Mađarske, i dr. Péter Dévényi, savjetnik u Odjelu za pravo EU pri Ministarstvu pravde Mađarske, koji su govorili o izazovima i praksama

usklađivanja pravnih akata s pravnom tečevinom EU stavljajući poseban akcenat na iskustvo Mađarske u ovim procesima. Kako bi prisutnom administrativnom osoblju približili kriterije i metode usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnim propisima EU, kao radni materijal korišten je Nacrt zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom koji je imao oznaku usklađenosti s propisima EU. Na konkretnom primjeru prikazana je procedura usklađivanja, ali i postojeći nedostaci te načini njihovog budućeg prevazilaženja.

“Čvrsto sam uvjeren da će informacije, iskustva i iznad svega znanje koje državni službenici i namještenici budu stekli tokom današnje i budućih sličnih edukacija biti od neprocjenjivog značaja i važnosti za predstojeće pripreme i rad unutrašnjih organizacionih jedinica i radnih tijela Parlamenta Federacije BiH u kontekstu ispunjavanja obaveza i uslova vezanih za proces evropskih integracija”, zaključio je u svom obraćanju prisutnim Izmir Hadžiavić, sekretar Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

Lars-Gunnar Wigemark u posjeti Parlamentu FBiH

Šef Delegacije EU u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH ambasador Lars-Gunnar Wigemark sastao se 6. jula s predsjedavajućom Doma naroda Parlamenta FBiH Lidijom Bradarom i 12. jula s predsjedavajućim Predstavničkog doma Parlamenta FBiH Edinom Mušićem.

Na odvojenim sastancima razgovarano je o aktuelnoj političkoj situaciji u BiH, kao i o radu domova federalnog parlamenta.

Predsjedavajuća Doma naroda Lidija Bradara upozнала je ambasadora Wigemarka o do sada usvojenim zakonima kao i budućim planovima, odnosno okvirnim rasporedom sjednica u narednom periodu.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Edin Mušić izrazio je zadovoljstvo iskazanom spremnošću Evropske unije i Evropske komisije da s institucijama Bosne i Hercegovine aktivno rade na procesu reformi i evropskih integracija. Predsjedavajući Mušić i ambasador Wigemark načelno su dogovorili i zajedničku pripremu i realizaciju tematske sjednice o evropskim integracijama i putu BiH ka Evropskoj uniji koja bi u narednom periodu trebalo da bude održana u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH. Mušić i Wigemark zaključili su da institucije na svim nivoima vlasti u BiH treba da nastave nesmetano i predano raditi na provođenju reformi iz Reformske agende, koje će poboljšati život građana i osigurati napredak BiH u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

Predstavljen izvještaj o kapacitetima i potrebama kantonalnih skupština u procesu evropskih integracija

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je 14. novembra bio domaćin sastanku, organiziranom u okviru Twinning light projekta “Podrška administrativnim strukturama za poslove integracija u EU parlamenta u Bosni i Hercegovini”, na kojem je rukovodstvo ovog doma zajedno sa čelnicima kantonalnih skupština, predstavnicima Delegacije EU u BiH i Narodne skupštine Mađarske razmatralo i usvojilo Izvještaj o procjeni kapaciteta i potreba kantonalnih skupština u procesu integracija u EU. “Nadam se kako ćemo uskoro dobiti kandidatski status i početi pregovore za članstvo u EU. U tom kontekstu uloga kantona je veoma važna i ovo je prilika za procjenu ne samo kapaciteta već i izazova koji nam stoje na evropskom putu kako bi na njih mogli što kvalitetnije odgovoriti”, istakla je Lidija Bradara, predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH. Sastanak su ocijenili veoma korisnim i Jan Snaidauf, šef političkog i ekonomskog odjela Delegacije EU, kao i predstavnici skupština kantona u Federaciji BiH.

U Narodnoj skupštini Republike Srpske upriličena ceremonija otvaranja Twinning light projekta

U Narodnoj skupštini Republike Srpske 23. maja upriličena je ceremonija otvaranja Twinning light projekta pod nazivom "Podrška administrativnim strukturama za poslove integracija u Evropsku uniju parlamenata u Bosni i Hercegovini".

Ceremoniji, koju je uvodnim obraćanjem otvorio predsjednik Narodne skupštine Nedeljko Čubrilović, prisustvovali su Cristian Daniellson, generalni direktor Direktorata za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije, Lars Gunar-Wigemark, šef Delegacije EU u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH, Zoltan Horvat, vođa projekta, Marko K. Ačić, generalni sekretar Narodne skupštine, Branislav Borenović, predsjednik Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju Narodne skupštine, te predstavnici Parlamentarne skupštine BiH, Parlamenta Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH.

Susret Čubrilovića i Borenovića s Dan Predom

Predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske Nedeljko Čubrilović i predsjednik Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju Branislav Borenović, u odvojenim susretima, razgovarali su u junu u Banjoj Luci sa specijalnim izvjestiocem Evropskog parlamenta za BiH Kristijanom Dan Predom o ubrzanju procesa evropskih integracija.

Dan Preda je tokom razgovora naglasio da je potrebno da svi nivoi vlasti u BiH daju svoje odgovore na pitanja iz Upitnika EK.

Predsjednik Čubrilović istakao je da je Narodna skupština nedvosmisleno opredijeljena za evropske integracije i ispunjavanje uslova predviđenih Reformskom agendom.

Predsjednik Odbora Branislav Borenović upoznao je Dan Predu s ulogom Odbora u procesu usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnom tečevinom EU.

Seminar i radionica

U Narodnoj skupštini Republike Srpske je 20. i 21. juna održan seminar o temi "Podrška jačanju aktivnosti koje se odnose na informacije u vezi s EU" u okviru Twinning light projekta. Cilj seminara je bio osposobljavanje i usavršavanje parlamentarnih službi i jačanje kapaciteta parlamenata u vezi sa ispunjavanjem evropskih zadataka i obaveza. Također, 9. oktobra u Narodnoj skupštini održana je radionica o postupku usklađivanja zakonodavstva s pravnom tečevinom EU. Cilj radionice bio je da se na konkretnim primjerima i kroz praktične vježbe na radnom mjestu unaprijede aktivnosti na usklađivanju domaćeg zakonodavstva s pravnom tečevinom EU.

Predsjednik Čubrilović naglasio je da je Narodna skupština Republike Srpske jednoglasno prihvatila izjavu o ispunjavanju agende na putu integracija u EU.

"Naše političko opredjeljenje jeste da postanemo punopravni član Evropske unije. To zavisi i od naše sposobnosti da prihvatimo evropske standarde, ali zavisi i od same Evropske unije koja treba da odluči kada će prihvatiti u članstvo i preostale zemlje Balkana", rekao je Čubrilović.

Okrugli stolovi Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju Narodne skupštine Republike Srpske

Odbor za evropske integracije i regionalnu saradnju, u saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH, organizirao je u maju u Prijedoru i u septembru u Loparama okrugli sto pod nazivom: "Dijalog Odbora za evropske integracije i regionalnu saradnju i mladih na putu ka Evropskoj uniji". Skup u Prijedoru upriličen je povodom obilježavanja 21. maja, Svjetskog dana kulturne raznolikosti za dijalog i razvoj, a prisustvovali su mu: predstavnici Parlamenta Federacije BiH, grada Prijedora i susjednih općina, Foruma za bezbjednost građana i Koalicija "Prva tolerancija" iz Prijedora i Udruženja "Most ljubavi" iz Sanskog Mosta.

Predsjednik Odbora Branislav Borenović pozvao je predstavnike nevladinog sektora da se aktivnije uključe u borbu protiv govora

mržnje i diskriminacije i da u tom procesu što tješnje sarađuju s predstavnicima vlasti na svim nivoima.

Skup u Loparama organiziran je povodom obilježavanja 15. septembra, Međunarodnog dana demokratije, a prisustvovali su: predstavnici Parlamenta Federacije BiH, grada Bijeljine i susjednih općina kao i predstavnici nevladinih organizacija iz Bijeljine, Lopara, Ugljevika i Teočaka.

Istaknuto je da je potrebno raditi na podizanju svijesti o važnosti borbe protiv govora mržnje. U tom kontekstu posebno važnu ulogu imaju obrazovne institucije i mediji, koji treba da afirmišu pozitivne primjere borbe protiv govora mržnje.

Skupština BDBiH i nadležna komisija intenzivirale aktivnosti vezane za evropske integracije

Nakon što su u februaru ove godine razmatrali Informaciju o Izvještaju za BiH za 2016. godinu, posvećenu evropskim integracijama i Informaciju u vezi sa ispunjavanjem mjera iz Akcionog plana iz Reformske agende za period od 2015. do 2018. godina, poslanici novog saziva Skupštine Brčko Distrikta BiH, uspostavljenog polovinom novembra prošle godine, prisustvovali su u martu prezentaciji o evropskim integracijama. Prezentaciju je organizirala skupštinska Komisija za evropske integracije uz podršku Ureda za Evropsku uniju u Brčko Distriktu BiH i Misije OSCE-a u BiH. Osim detaljnijeg upoznavanja s ulogom Brčko Distrikta BiH u procesu evropskih integracija, cilj ovog događaja kojem su prisustvovali i članovi Vlade Brčko Distrikta BiH bio je unapređivanje saradnje izvršne i zakonodavne vlasti u ovoj oblasti. Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko Distrikta BiH upoznalo je poslanike i članove Vlade s tehničkim i pravnim aspektima procesa evropskih integracija, međuinstitucionalnom saradnjom na nivou Distrikta kao i saradnji sa ostalim nivoima vlasti u BiH u postizanju standarda EU. Prezentacijom su bili obuhvaćeni Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, provođenje mehanizma

koordinacije i Reformska agenda.

Stručna služba Skupštine predstavila je Akcioni plan za unapređenje uloge Skupštine Brčko Distrikta BiH u procesu evropskih integracija koji je usvojen u januaru 2016. godine i koji sadrži 276 preporuka na političkom i administrativnom nivou.

U Skupštini Brčko Distrikta BiH održan Dan otvorenih vrata o evropskim integracijama

Komisija za evropske integracije Skupštine Brčko Distrikta BiH organizirala je u oktobru Dan otvorenih vrata za studente i predstavnike omladinskih organizacija. Ovaj događaj organiziran je s ciljem jačanja saradnje između Komisije i mladih kao posebno značajne ciljne grupe, promocije uloge Brčko Distrikta BiH u procesu evropskih integracija, unapređivanja razumijevanja tog procesa, kao i upoznavanja s mogućnostima koje se pružaju studentima i mladima angažiranim u nevladinom sektoru. Tridesetak studenata Ekonomskog fakulteta Evropskog univerziteta u Brčkom, Internacionalnog univerziteta i Visoke škole Empirika kao i predstavnici desetak omladinskih organizacija upoznato je s nadležnostima i dosadašnjim radom Komisije, dok je detaljan osvrt na ulogu Distrikta u procesu evropskih integracija dalo Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko Distrikta BiH.

Uroš Vojnović, predsjedavajući Komisije za evropske integracije, istakao je da je ovaj događaj bio prilika da se mladima daju informacije o prednostima koje nude evropske integracije te da se učesnicima prezentira rad Komisije koja prati ispunjavanje svih prava i obaveza Brčko Distrikta BiH u ovom procesu.

“Realno, nikada nismo zadovoljni ali mislim da smo napravili iskorake za bolje izvršavanje preuzetih obaveza”, rekao je Vojnović. On je istakao da je put evropskih integracija određen političkom voljom i mogućnostima za operativno djelovanje ali da vjeruje da će Brčko Distrikt BiH iskoristiti prednosti koje ima i ispuniti svoje obaveze.

Studentima i omladinskim organizacijama prezentiran je i rad EU info centra u Brčkom s posebnim akcentom na program razmjene studenata (ERASMUS). Studenti su ukazali na potrebu većeg angažiranja institucija u upoznavanju s obavezama i mogućnostima vezanim za evropske integracije, a istu poruku poslali su i predstavnici nevladinog sektora.

“Smatram da mladi veoma malo znaju o šansama koje nam pruža Evropska unija, a ovo je jedan od načina na koji EU i partnerske organizacije i institucije u BiH pokušavaju da riješe to pitanje”, rekao je Damir Radenković iz Omladinskog centra “Vermont” ističući da ova nevladina organizacija već dugo radi na tim pitanjima i da je kroz četiri projekta koristila sredstva evropskih fondova. Dan otvorenih vrata organiziran je uz podršku Ureda EUD/EUSR-a i Misije OSCE-a u BiH.

Najava događaja u vezi s EU u narednom tromjesečju

11. decembar 2017., Parlament Federacije BiH	10. sastanak Parlamentarnog foruma za evropske integracije Bosne i Hercegovine
11. i 12. decembra 2017., Jahorina, hotel Termag	Šesta konferencija sekretara radnih tijela parlamenata/skupština u BiH pod nazivom: "Jačanje parlamentarnog angažiranja u integracijama putem snažnije koordinacije radnih tijela za evropske integracije i uključivanjem građanskog društva u relevantne procese" Učesnici konferencije su: sekretari/generalni sekretari parlamenata u BiH, te sekretari radnih tijela za evropske integracije, kao i predstavnici odjela za evropske integracije i zakonodavno-pravnog odjela, a u skladu s fokusom Projekta na reforme i integracije. Organizator konferencije je Odsjek za demokratsko upravljanje Misije OSCE-a u BiH.
12. decembar 2017., Brisel	Sjednica Vijeća za opće poslove EU Dnevni red može se pronaći na: http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/gac/2017/12/12/
15. decembar 2017., Parlamentarna skupština BiH	Uz prisustvo rukovodstava parlamenata u BiH i zamjenice predsjednika Narodne skupštine Mađarske, te predstavnika Delegacije EU u BiH bit će održana ceremonija povodom završetka Twinning light projekta "Podrška administrativnim strukturama za poslove evropskih integracija parlamenata u BiH".

Leksikon termina EU

AVIS	<p>Avis (mišljenje o zahtjevu za članstvo) je dokument u kojem Evropska komisija, na zahtjev Vijeća EU, daje ocjenu sposobnosti i pripremljenosti države podnositeljice zahtjeva za ispunjavanje kriterija za članstvo u Evropskoj uniji (Kriteriji iz Kopenhagena 1993. i Kriterij iz Madrida 1995.). Evropska komisija izrađuje avis na osnovu odgovora države podnositeljice zahtjeva na Upitnik Evropske komisije. Avis uključuje: prikaz odnosa države podnositeljice zahtjeva i Evropske unije, posebno ugovornih; analizu stanja u vezi sa ispunjavanjem političkog kriterija i ocjenu stanja i mogućnosti ispunjavanja ekonomskog kriterija; analize sposobnosti prihvatanja obaveza koje proizilaze iz članstva (prihvatanje <i>acquisa</i>); opću ocjenu stanja kao i mogućnosti o ispunjavanju kriterija za članstvo i s tim povezanu preporuku o otvaranju pregovora o članstvu u Evropskoj uniji. Ako je avis pozitivan, Evropsko vijeće donosi političku odluku o prihvatanju zahtjeva za članstvo i o davanju statusa kandidata državi podnositeljici zahtjeva. Evropsko vijeće saziva bilateralnu međunarodnu konferenciju između Evropske unije i države podnositeljice zahtjeva te na taj način zemlja zvanično dobiva status kandidata. Evropska komisija osim pozitivnog može, također, dati negativno te mišljenje s rezervom.</p>
DELEGACIJA EU	<p>Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini jedna je od više od 130 delegacija koje postoje širom svijeta. Njena uloga u Bosni i Hercegovini primarno je predstavljanje, pojašnjavanje i provođenje politike EU; analiziranje i izvještavanje o politikama i razvoju događaja u BiH; i vođenje pregovora u skladu sa svojim mandatom. Delegacijom EU rukovodi visoki predstavnik Unije za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku/potpredsjednik Komisije. Internetska stranica Delegacije EU je: http://europa.ba/</p>
IZVJEŠTAJ O DRŽAVI	<p>Evropska komisija redovno usvaja "paket proširenja" koji obuhvata niz dokumenata kojima se pojašnjava njena politika proširenja EU. Taj paket uključuje komunikaciju o proširenju kojom se trasira put i procjenjuje situacija u državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama za članstvo. Osim komunikacije, paket sadrži i izvještaje za državu u kojima Komisija iznosi detaljnu procjenu stanja i napretka koji je određena država kandidatkinja i potencijalna kandidatkinja za članstvo postigla u ispunjavanju uslova i ciljeva koje je postavila EU kao i sažetak operativnih mjera koje je potrebno preduzeti na osnovu utvrđenih planova djelovanja. Izvještaj je obično strukturiran prema Kriterijima iz Kopenhagena (1993.), a posebna pažnja posvećuje se napretku zemlje u usklađivanju domaćeg zakonodavstva s <i>acquisem</i>. Napredak zemlje mjeri se na osnovu donesenih odluka, usvojenih zakona i provedenih mjera. Izvještaj o državi zasniva se na dostavljenim podacima dotične zemlje kandidatkinje - potencijalne kandidatkinje, država članica EU, izvještaja Evropskog parlamenta, podataka koje dostavljaju međunarodne i nevladine organizacije. Evropska komisija dostavlja izvještaj o državi Vijeću EU i Evropskom parlamentu te zemlji na koju se izvještaj odnosi. Posljednji izvještaj za Bosnu i Hercegovinu objavljen je 9.11.2016., a naredni se očekuje u proljeće 2018. godine. Dodatne informacije na: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/package_en</p>
MJERILA NAPRETKA (BENCHMARKS)	<p>Mjerila napretka (benchmarks) označavaju instrument koji je uveden kao rezultat iskustava stečenih u petom krugu proširenja (2004.). Njihova svrha je da se unaprijedi kvalitet pregovora tako što će se državama kandidatkinjama za članstvo dati podsticaj za preduzimanje neophodnih reformi u ranoj fazi. Mjerila napretka su mjerljiva i povezana s ključnim elementima datog poglavlja pravne tečevine, tj. podrazumijevaju minimalne preduslove za otvaranje, odnosno - zatvaranje pregovora o pojedinom poglavlju pregovora. Općenito, mjerila za otvaranje odnose se na ključne pripremne korake za buduće usklađivanje (kao što su strategije ili akcioni planovi) i ispunjavanje ugovornih obaveza koje odražavaju zahtjeve pravne tečevine. Mjerila za zatvaranje prvenstveno se odnose na zakonodavne mjere, upravne i sudske organe, te evidenciju o provođenju pravne tečevine. Kad su u pitanju poglavlja iz ekonomske oblasti, ona također uključuju i kriterij o postojanju funkcionalne tržišne ekonomije. Ako država kandidatkinja za članstvo više ne ispunjava mjerila napretka za otvaranje određenog poglavlja o kojem se pregovara, Komisija može predložiti da se pregovori o tom poglavlju privremeno obustave. Ako država kandidatkinja za članstvo više ne ispunjava mjerila napretka za zatvaranje u nekom poglavlju koje je bilo uslovno zatvoreno, Komisija može predložiti državama članicama da se pregovori o pristupanju o datom poglavlju ponovo otvore (na osnovu tzv. principa 'ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno').</p>
PROGRAM INTEGRIRANJA	<p>Program integriranja je dokument koji usvajaju vlade zemalja – potencijalnih kandidatkinja i kandidatkinja za članstvo u Evropskoj uniji kao izraz spremnosti zemlje da ispuni obaveze i odgovori na izazove integracije u EU. Riječ je o sveobuhvatnom dokumentu kojim se određuju i detaljno razrađuju ciljevi i zadaci u približavanju Evropskoj uniji. Njime se utvrđuje plan ispunjavanja kriterija za članstvo (Kriteriji iz Kopenhagena 1993. i Kriterij iz Madrida 1995.) i plan usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije. Programom se detaljno razrađuju politike, reforme i mjere za njihovo provođenje, a može sadržavati i projekciju budžeta za provođenje Programa. Uobičajeno je da objedini do tada postojeće dokumente, tj. akcione planove za ispunjavanje prioriteta Evropskog partnerstva, provođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju te planove za usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. Provođenje Programa nadzire se na godišnjem nivou te ga je moguće i revidirati.</p>
TWINNING	<p>Twinning je instrument pretpristupne pomoći Evropske unije uspostavljen 1998. godine s ciljem pružanja pomoći državama kandidatkinjama i zemljama potencijalnim kandidatkinjama u izgradnji institucija. Cilj mu je unaprijediti i modernizirati institucije, prije svega administraciju, u zemlji korisnici projekta putem edukacije, reorganiziranja odnosno usklađivanja zakonskih propisa s normama i standardima Evropske unije, te njihovog provođenja. Twinning podrazumijeva angažman stručnjaka država članica na određeni period u administracijama zemalja korisnica. Uz twinning (dugoročni – najmanje 12 mjeseci) 2001. godine uveden je i twinning light (srednjoročni – šest mjeseci) instrument tehničke pomoći. Više informacija na internetskoj stranici: http://ec.europa.eu/enlargement/tenders/twinning/index_en.htm</p>

